

Caroline Säfstrand

ONNELLISTEN
LOPPUJEN
KERHO

Suomentanut Kristiina Vaara

Karisto
Hämeenlinna

Ruotsinkielinen alkuteos *Klubben för lyckliga slut*
Copyright © 2020. Caroline Säfstrand by Agreement with Enberg Agency

Suomenkielinen laitos
© Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

ISBN 978-951-1-43780-2

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

Peterille, Kelvinille ja Elliotille
– omalle pienelle onnellisten kerholleni

”Onnellisuus ei ole päämäärä, vaan hyvin eletyn elämän tulos.”

Eleanor Roosevelt

Sam

Sam asetti kullekin paikalle kynän. Punaisen, oranssin, keltaisen, vihreän, sinisen ja viimeiseksi violetin. Yhdessä ne muodostivat sateenkaaren. Oliko sen päässä aarre, kuten sanonta kuului? Hän siirsi violettia kynää aavistuksen, niin että se oli samassa asennossa kuin muut, ja silmäili huonetta. Hänestä oli hauska ajatella, että huone oli oma universuminsa. Todellisen maailman ulkopuolinen maailma, jossa syntyi uusia tarinoita. Kun hän liikahti, lattialaudat narahtivat vaimeasti niin kuin koko huone olisi alkanut valmistautua nyt, kun hän oli pannut kynät paikoilleen.

Ikkunasta käyvä helmikuun tuuli hulmutti ohutta verhoa. Sam meni sulkemaan ikkunaa. Kun hän sulki haat, hän näki kadulla miehen ja kaksi naista. Kaikki kävelivät syventyneinä puhelimiinsa. Sam pudisti kevyesti päätään ja jatkoi olohuoneen valmistelua.

Maaailma oli täynnä enemmän tai vähemmän onnettomia ihmisiä. Mutta Sam tiesi, kuinka antaa heille työkalut onnelliseen loppuun, ja pian kuusi onnetonta ihmistä saisi uuden mahdollisuuden. Hän tiesi, että nuo kuusi vilkuilisivat epävarmoina toisiaan hämmentyneinä siitä, miten olivat päätyneet tänne, ja uskoisivat, aivan kuten kaikki aiemmatkin osanottajat, että heidät oli tuonut tänne sattuma. Sam itse ei ollut siitä niin varma.

Hän hymyili itsekseen, meni ulos ja ripusti oveen kyltin:
Onnellisten loppujen kerho.

Pian se alkaisi.

Cecilia

Cecilia työnsi jalat aamutohveleihin, kietoutui paksuun huopaan ja hiippaili hiljaa talvipuutarhaan. Vaikka eipä talossa ollut ketään, joka olisi voinut herätä. Kolme vuotta sitten hänen miehensä Marius oli lähtenyt töihin ja jäänyt sille tielleen. Mutta Cecilia hiippaili silti – mimosan vuoksi. Tuon rakkaan kasvin, joka pian alkaisi kukkia keltaisia pieniä pallojaan.

Hän kietoi huopaa tiukemmin hartioilleen. Makuuhuone oli yläkerrassa, ja huoneesta avautuivat suuret lasiovet talvipuutarhaan. Marius oli sanonut, ettei niin korkealle voinut rakentaa talvipuutarhaa, mutta Cecilia oli ottanut yhteyttä rakennusfirmaan, joka osasi katsoa asioita hiukan eri tavalla, ja nyt joka aamu herätessään hän näki oliivipuun.

Hän istuutui toiseen rottinkinojatuoliin. Oikealla näkyivät metsän latvukset, ja kattojen välistä häämöttivät Öresund ja Tanska. Tänään talvipuutarhan ulkopuolinen maailma kulki harmaan sävyissä. Jopa hengitysilma näytti harmaalta. Cecilia kaipasi kevättä. Nuppujen puhkeaminen ei ollut lainkaan kivuliasta, toisin kuin Karin Boye oli kirjoittanut. Se loi uskoa elämään. Tapahtui mitä hyvänsä, kukat jatkoivat kukkimistaan.

Cecilia istui hipihiljaa ja odotti, että päivänvalo valaisisi hänen keitaansa ja herättäisi talvipuutarhan unenpöpperöstä. Myös kasvit kaipasivat kevättä. Sen huomasi. Oliivipuiden lehdet olivat viime päivinä saaneet vihreämmän sävyn, ja sitruskasvien kukat levittivät suloista tuoksua vastapainoksi lehdettömän viikunapuun

ja sinilyijykukan kuihtuneiden lehtien surulliselle näylle. Cecilia nojautui eteenpäin, nuuhki hapanta sitruunan tuoksua ja huokaisi kevyesti. Tämä oli kaikesta huolimatta ihana alku helmikuiselle päivälle.

Hän nousi, sytytti kasvivalot häätääkseen huoneesta pohjoisen hämäryyden ja vilkaisi seinälle kiinnitettyä auringon nousu- ja laskuaikojen taulukkoa. Pimeys laskeutuisi iltapäivällä vartin yli viisi.

Kuluneella penkillä oli vedenkeitin, muutama muki ja peltipurkillinen teepusseja. Hän napautti keittimen päälle, otti jasmiiniteepussin ja pani sen turkoon kuppisiin. Kun tee hautui, hän keskittyi yrttien ja hajuberneiden tuoksuun.

Talvipuutarhassa hän teki sen, mistä kaikki haaveilivat – eli hetkessä. Hän oli väittänyt Mariukselle, että talvipuutarha oli enemmän kuin pelkkä kasvihuone – se korvasi psykologit, lääkärit ja ahdistuslääkkeet. Eipä hän sellaisia ollut koskaan käyttänyt, mutta se kuulosti vakuuttavalta. Marius oli pudistanut päätään nauraen ja myöntynyt hänen hupsuun ehdotukseensa. Cecilia toivoi, ettei olisi joutunut osoittamaan väitteensä paikkansapitävyyttä. Mutta kun hän oli Mariuksen kuoleman jälkeen vain maannut täristen kuin siipirikko lintu, juuri talvipuutarha oli pumpannut häneen happea ja pakottanut hänet jalkeille. Kasvit tarvitsivat vettä ja rakkautta, eivät surua ja laiminlyömistä. Kyse oli elämästä ja kuolemasta, molemmille.

Cecilia haki puhelimen makuuhuoneesta, ja kun hän palasi talvipuutarhaan, tee oli valmista. Hän otti mukin, hörppäsi ja laski sen pöydälle rottinkinojatuolin viereen. Sitten hän istui alas ja lähetti kaksospojilleen Edwinille ja Eliakselle viestin, jossa luki *Huomenta*. Niin kuin joka aamu. Cecilia silitti puhelimen ruutua sormellaan.

Molemmat pojat olivat hakeneet viime syksynä opiskelemaan Uppsalaan. Ja päässeet. Hän oli iloinen siitä. Iloinen että he olivat muuttaneet pois ja välttyneet näkemästä hänen suruaan. Hän oli

kyllä tehnyt kaikkensa peittääkseen sen, mutta se ei ollut autanut. Edvin oli sanonut kerran, että hänen silmänsä näyttivät surullisilta, vaikka hän hymyili. Cecilian oli täytynyt ylipuhua pojat ottamaan opiskelupaikan vastaan ja jättämään hänet yksin Helsingborgiin siihen isoon taloon. Mutta ajan myötä pojat olivat solahtaneet opiskelijaelämän rutiineihin tentteineen ja osakuntajuhlineen. Siitä hän oli kiitollinen.

Hän tiesi, että Marius olisi halunnut, että pojat eläisivät hauskan ja antoisan elämän. Cecilia itse ei pystynyt elämään niin. Mutta täytyi myöntää, että kaikki oli käynyt helpommaksi poikien muutettua. Cecilia ikävöi heitä joka hetki, mutta nyt hänen ei tarvinnut pitää kulissia yllä vuorokauden ympäri. Riitti että hän veti roolia töissä. Kun hän pääsi kotiin, hän lakkasi hymyilemästä.

Hän veti huovan hartioiltaan, taitteli sen ja pani sen käsinojalle. Sitten hän vilkaisi vielä kerran mimosaa ja lähti talvipuutarhasta.

Keittiön marmoripöydällä oli tehosekoitin ja korkea lasi. Hän teki aamiaisvalmistelut aina edellisenä iltana. Hän pani tehosekoittimeen mangoa, mustikoita, rahkaa ja maustemitallisen vaniljaa ja painoi nappia. Odottaessaan smoothien valmistumista hän luki lapun, joka lojui tehosekoittimen vieressä. Lapun otsikko oli *sunnuntai*. Sitä seurasi viisi kohtaa: Käy lenkillä. Sumuta talvipuutarhan kasvit. Osta salaatti. Pese pyykit. Tee kasvonaamio. Siinä olivat päivän tehtävät. Viikonlopun viimeinen lista. Hän seuraisi sitä järjestyksessä. Asia kerrallaan.

Sitten alkaisi taas arki. Ja hymyileminen.

Cecilia

Cecilia pani lasin astianpesukoneeseen ja katsoi kelloa. Kaksikymmentä yli seitsemän. Hän kiiruhti ylös talvipuutarhaan nähdäkseen aamuauringon tulvivan sisään. Hän ei ollut uskovainen, mutta valossa oli jotain. Se oli kuin tervehdys toiselta puolelta. *Olen täällä. Näen sinut.* Vain parin viikon kuluttua aurinko nousi jo puoli tuntia aiemmin ja hän voisi mennä suoraan sängystä talvipuutarhaan katsomaan, kuinka pimeys väistyi. Hän kohotti kätensä pieneen tervehdykseen ja valmistautui lähtemään töihin syyttäjänvirastoon.

Syyttäjän työ oli ollut itsestään selvä valinta. Tai ei nyt ehkä valinta, mutta itsestään selvä polku. Kukaan ei ollut sanonut, että hänen täytyisi valita oikeustiede, mutta hän oli kantanut lapsesta saakka tunnetta, että hänen kohtalonsa oli jatkaa juristisuvun perintöä. Hän oli suhtautunut tehtävään suurella vakavuudella. Mutta ei intohimolla. Työ oli asia, jota hän teki, ei asia, jota hän rakasti. Ja ehkä juuri siksi hän olikin niin hyvä työssään. Intohimo tarkoitti tunteiden laittamista peliin, mikä taas tarkoitti aina jonkinlaista haavoittuvaisuutta. Ja tässä ammatissa haavoittuvaisuus tarkoitti heikkoutta ja kohonnutta riskiä tehdä vääriä päätöksiä. Hän otti selvää tosiasioista välittämättä siitä, hyödyttivätkö nämä tosiasiat jutun jompaakumpaa osapuolta.

Hän noukki autonavaimen Georg Jensenin ruostumatto-
masta teräskulhosta, jonka Marius oli antanut hänelle aikoinaan
syntymäpäivälahjaksi, ja meni ulos. Ajomatka Helsingborgin kes-

kustassa Järnvärgsgatanilla sijaitsevalle konttorille kesti seitsemisen minuuttia. Hänen kannattaisi tietenkin kulkea niin lyhyt matka bussilla, mutta hän ei sietänyt myöhästymistä, tungosta eikä hien ja vahvojen parfyymien hajua.

Hän pysäköi auton ja otti käsilaukusta tupakka-askin. Valkoista Blendiä. Se tuntui jollain lailla hienostuneemmalta kuin tavalliset kellanruskeat savukkeet. Hänestä oli tullut satunnainen tupakoitsija sinä samaisena päivänä, kun Mariuksen hengen vienyt kuorma-autonkuljettaja oli saanut tuomionsa. Seitsemäntoistatuhatta kolmesataa kruunua päiväsakkoja liikenneturvallisuuden vaarantamisesta. Cecilia olisi halunnut kuristaa tuomarin, karjua raivoaan oikeusjärjestelmää kohtaan ja sylkeä kuorma-autonkuljettajaa päin kasvoja. Sen sijaan hän oli kävellyt selkä suorana oikeussalista ulos ja ostanut tupakka-askin ensimmäisestä vastaantulevasta tupakkakaupasta, sillä kertaa Marlboroa. Hän oli polttanut ihan liian monta ja yskinyt koko yön.

Hän nojasi autoon ja veti muutaman syvän henkosen, selasi puhelimella sähköpostinsa, tumppasi, pani purukumia suuhun ja meni sisään syyttäjänvirastoon.

Konttorin kahvihuoneessa hän silmäili mukeja, joissa oli hassunhauskoja tekstejä. Hän työnsi syrjään mukiin, jossa luki ”Today I’m awesome”, ja tarttui mukiin, joka kuulutti ”I woke up like this”. Se ei tietystikään pätenyt Ceciliaan lainkaan. Hän ei ollut todellakaan herännyt tämän näköisenä, mutta kaikki yltyöpositiiviset sanat nostivat ihokarvat pystyyn. Hän kaatoi mukiin kahvia ja sulki oven perässään. Kollegojen selvitykset viikonloppuriennoista olivat jo alkaneet kaikua yhteistiloissa, ja hän vältti ne mieluusti.

Kirjoituspöytä oli moitteettoman siisti, kuten aina. Pöydällä oli tarralappu, jossa oli päivän To do -lista. Vuosi sitten stressivalmentaja oli antanut erälle kollegalle neuvon kirjoittaa listoja. Listassa sai olla enintään viisi kohtaa. Oma lista töihin ja oma vapaalle. Kohdat suoritettaisiin järjestyksessä. Se, mitä ei ehti-

nyt tehdä, siirrettiin seuraavan päivän listaan. Silloin tehtäviä ei tarvinnut miettiä aina uudelleen. Cecilia oli töissä ainoa, joka kirjoitti edelleen listoja. Hän suoritti kohdat tyyneesti ja järjestelmällisesti. Hän katsoi tämän päivän listaa. Ykköskohta oli aamukokous, loput kohdat liittyivät erään pahoinpitelytapauksen esitutkintaan. Vapaa-ajan lista, joka oli talvipuutarhan turkoosilla sivupöydällä, ei ollut yhtä laaja. Kastele kukat ja käy kaupassa, siinä luki. Ei muuta. Stressivalmentaja olisi varmasti riemuinnut, jos olisi nähnyt sen.

Cecilian katse harhaili ulos ikkunasta. Tänään sumu rakensi pehmeän muurin Tanskan ja Ruotsin välille ja sumensi näkymän. Lautat, jotka kulkivat maasta toiseen kahdenkymmenen minuutin välein, ilmestyivät ja katosivat vuoron perään. Hänellä oli tapana leikkiä ajatuksella, että hän nousisi lauttaan ja vain lähtisi. Jatkaisi ehkä Saksaan tai Hollantiin. Belgian halki Ranskaan. Hän ei koskaan tekisi sitä. Mutta ajatus ilahdutti – hän voisi tehdä niin, jos haluaisi. Hän katsoi taas listaa ja lähti aamukokoukseen.

Töiden jälkeen Cecilia ajoi ison ruokakaupan eteen Rååhon. Hän oli käynyt siinä kerran, kun oli ollut tulossa kynsihoitajalta, ja sen jälkeen jatkanut siinä käymistä. Hän kävi vain harvoin isoilla ruokaostoksilla, useimmiten hän tilasi ostokset suoraan kotiin netistä. Mutta välillä oli helpompaa kierrellä ja tutkiskella hyllyjä, vaikka hän inhosikin sitä.

Häntä alkoi ottaa päähän jo, kun hän yritti nykiä jumiin jääneitä ostoskärryjä irti toisistaan. Lisäksi pyörät vetivät vasemmalle. Kärryn kanssa taistelu aiheuttaisi hänelle takuulla selkäkivun.

Sisällä kaupassa hän huomasi, että osastojen sijaintia oli muutettu. Pyörittyään ympyrää kymmenen minuuttia kärry vielä tyhjänä hän pysähtyi ja silmäili hyllykköjä. Munia omelettiin, fettuccinea, rapuja, pinaattia. Hän etsi tuotteen kerrallaan, maksoi ja pakkasi kassin aivan liian täyteen. Kahva antoi periksi, ja hän kantoi kassin autoon sylissä. Systembolaget oli ruokakaupan

vieressä. Hän marssi laatikkoviinien ohi suoraan Ranskan hyllylle. Silmiin sattui Château Bouscassé -pullo. Hän luki kuvauksen: ripaus mustaviinimarjaa, laakerinlehteä, nahkaa ja mustapippuria. Hän otti kaksi pulloa ja meni kassalle. Nainen hänen edessään puhui eloisesti myyjän kanssa. Kun nainen naurooi kimakasti omalle vitsilleen, Cecilia sulki silmänsä ja ajatteli talvipuutarhaa. Pian hän olisi taas kotona.

Maksettuaan hän kiiruhti autolle, vajosi penkkiin ja oli juuri kääntämässä avainta virtalukossa, kun näki tuulilasinpyyhkimen alla lentolehtisen. Hän käynnisti pyyhkimen, mutta lehtinen ei irronnut.

”Helvetti”, hän ärähti itsekseen, kopeloi turvavyön auki ja nousi autosta. Viereisten autojen ikkunoissa ei ollut lentolehtisiä. Hän nousi varpailleen ja tähyili kauempana olevia autoja. Kyllä, joissakin oli samanlaiset lehtiset.

Hän irrotti lapun, ja kun hän kääntyi, hän näki naisen hiukan kauempana tekevän samoin. Nainen näytti olevan kuusissakymmenissä ja oli pukeutunut takkiin, joka oli yhtä harmaa kuin taivas. Muutaman auton päässä hänestä seisoj nuori nainen lastenvaunujen kanssa, ja hänkin oli saanut lentolehtisen. Kaikki kolme naista huomasivat toisensa. Vanhempi nainen huiskautti hiukan lappuaan ja kohautti olkiaan, mikä sai nuoren naisen lukemaan omansa ja hymyilemään vinosti. Cecilia käänsi lapun oikeinpäin ja luki otsikon: *Lämpimästi tervetuloa Onnellisten loppujen kerhoon.*

Hän rytisti lapun ja nakkasi sen etupenkille. Hän ei tiennyt miksi, mutta sen sijaan, että olisi ajanut lyhyintä reittiä ulos pysäköintialueelta, hän ajoi hitaasti autorivien sitä väliä, jolla naiset pakkasivat tavaroita autoihinsa. Kun hän ajoi ohi, kumpikin nyökkäsi hänelle pienesti. Hämmennyksissään hän tuli nyökänneeksi takaisin.

Michelle

Että elämä osaakin olla makaaberia, ajatteli Michelle istuessaan polviaan halaten päätoimittajan liukkaassa nahkanojatuolissa. Suljetun oven toisella puolella oli juuri alkanut lehden toimituksen yöpäivystys. Kahvinkeitin porisi samaan tahtiin näppäimistöjen naputuksen kanssa. Michelle katsoi kelloa. Keskustelut käytiin vielä hiljaisin äänenpainoin, mutta pian tiukat deadlinet alkaisivat pumpata avokonttoriin adrenaliinia.

Hän sitaisi hiukset poninhännälle pään päälle. Hänen olisi pitänyt käydä suihkussa. Sen hän teki aina ensimmäiseksi tullessaan kotiin juttukeikalta. Toiseksi hän söi juustosämpylän. Mutta tällä kertaa kaikki oli eri lailla.

Hän katsoi tietokoneenruutua edessään, kuvia, joita hän oli ottanut Syyriassa viettäminään viikkoina. Toisessa kuvassa oli tienristeys, mutta se näytti enemmän kraatterilta. Toiseen kuvaan hän oli saanut vangittua kolme lastaan juuri menettäneen äidin katseen. Yksi lapsista oli nostanut maasta jotain, mitä oli luullut leluksi, mutta joka olikin ollut miina.

Kaikki nämä ihmiset ja raunioituneet paikat tallentuivat hänen kameransa linssin läpi. Kuvat paljastivat raa'an totuuden. Kun häneltä kysyttiin, kuinka hän jaksoi aina vain valokuvata kurjuutta ja epätoivoa, hän vastasi joka kerta samalla lailla – koska vain siten saattoi kertoa totuuden. Siksi hän teki sitä, mitä teki. Totuuden vuoksi. Jonkun täytyi kertoa se.

Hän räpytteli kiivaasti. Kyynelet sumensivat näkymän. Mutta ei

hän kuvien takia itkenyt, ei koskaan. Hän itki paperin takia, joka lojui tietokoneen vieressä. Se tässä olikin makaaberia. Maailman pahuutta vastaan hän pystyi terästäytymään, mutta tuon paperin kirjaimet muodostivat sanoja, jotka särkivät hänen sydämensä.

Avioerohakemus. Andreas oli puhunut siitä niin monesti ollessaan tunnepuuskan vallassa. Ja Michelle oli vastannut samalla lailla joka kerta – hymyillyt vinosti ja töytäissyt Andreasta olkavarteen. Michelle tiesi, että eropuheet johtuivat huolesta, ja se oli saanut hänet rakastamaan Andreasta vain enemmän.

”Olen tosiaankin täysi typerys”, Michelle kuiskasi ja pyyhki silmäkulmiaan.

Andreas oli ojentanut kirjekuoren samalla hetkellä, kun Michelle oli laskenut armeijanvihreän laukkunsa lattialle. Michelle oli repinyt kuoren auki kuin se olisi ollut odotettu yllätys huomaamatta Andreaksen väsynyttä katsetta. Sanat olivat kieppuneet paperilla, ja niitä oli ollut vaikea käsittää.

”Mitä tämä on?” Michelle oli kysynyt kykenemättä sisäistämään lukemaansa.

”Näin on parasta”, Andreas oli vastannut.

”Parasta? Parasta kenelle?” Ääni oli kohonnut epätoivoisen kimeäksi. Hän ei ollut koskaan kuullut omaa ääntään sellaisena. ”Mehän rakastamme toisiamme.”

”Ei, sinä rakastat työtäsi.”

”En minä rakasta työtäni. Tiedät sen kyllä. Se on kutsumukseni ja elämäni, se on se, missä olen hyvä. En rakasta sitä, tarvitsen sitä.”

Andreaksen vastaväitteet olisivat varmaan loukanneet Michelleä enemmän kuin se, että hän halusi erota.

”Tiedän”, Andreas oli sanonut lopulta. ”Ja nyt saat tehdä sitä ilman, että joku nalkuttaa koko ajan, että sinun pitäisi pysyä kotona. Ilman että joku pyytää sinua valokuvaamaan mieluummin julkkisten koteja. Ilman että joku toivoo koko ajan, että olisit samanlainen kuin muutkin.”

”Mutta...” Michelle ei ollut ehtinyt sanoa mitään muuta. Andreas oli avannut oven ja sanonut varanneensa hänelle hotelli-huoneen pariksi yöksi, jotta he voisivat miettiä asian läpi riitelemättä. Michelle oli tarttunut ovenkarmeihin, mutta päästänyt irti nähdessään surun Andreaksen silmissä. Andreas oli tosissaan. Tällä kertaa hän oli todellakin tosissaan.

Michelle kietoi takin harteilleen, sulki silmänsä ja nukahti adrenaliinipiikin valtaan joutuneiden toimittajien ääniin, jotka pauhasivat vauhkoina viereisessä huoneessa.

Michelle heräsi, kun joku yskäisi tarkoituksellisen lujaa. Hetkeen hän ei tiennyt, oliko hän hän Raqqassa vai Göteborgissa. Kun hän tunnisti toimituspäällikkö Bon ja tajusi, missä oli, hän veti takin kasvojensa eteen.

”Kaikkina näinä vuosina, kaikkien reissujesi jälkeen, olet nukkunut huoneessani vain kerran aiemmin”, sanoi Bo.

Michelle laski takin kasvoiltaan ja otti Bon ojentaman mukin, jossa oli mustaa kahvia. Bon otsa oli rypyssä. Niin rypyssä, että avioeropaperit olisi voinut työntää ryppyjen väliin.

Michelle muisti sen kerran. Siitä täytyi olla kymmenen vuotta. Hän ja toimittaja Stefan olivat joutuneet vangeiksi juttukeikalla Pohjois-Irakissa. Viiden päivän kuluttua vanginvartijat olivat lähteneet alueelta ja hän ja Stefan olivat jääneet telkien taakse. He olisivat mitä todennäköisimmin kuolleet siellä ilman nuorta poikaa, joka oli palannut keskellä yötä päästämään heidät ulos. Silloin Michelle oli tullut Landvetterin lentoasemalta suoraan toimitukseen, käpertynyt Bon nojatuoliin ja pysynyt siinä, kunnes oli saanut itsensä kokoon. Vasta sitten hän oli mennyt kotiin Andreaksen ja Sannan luo. He eivät tieneet, eivätkä koskaan saisikaan tietää, kuinka läheltä oli pitänyt.

Hän ojensi paperit Bolle ja puri huultaan tukahduttaakseen itkun, joka kuristi hänen kurkkuaan taas.

Bo luki, otti silmälasit päästään ja näytti lähinnä helpottuneelta.

”Kuule, viime vuonna kaksikymmentäviisituhatta ruotsalaista paria erosi, ja tietääkseni he kaikki ovat selvinneet siitä hengissä. Sinä jos kuka selviät tästä kyllä.”

Michelle tuijotti lattiaan. Kuinka tällaisesta selvitään? Hän ei ollut elänyt päivääkään aikuisiällä olematta yhdessä Andreaksen kanssa. Andreas oli hänen ”kotinsa”.

”Onhan sinulla Sanna. Keskity häneen”, sanoi Bo.

Michelle pakottautui kuvittelemaan pientä kaupunkiasuntoa. Huone Sannalle ja toinen hänelle, sisustettu lähiönormeista välittämättä. Okranväriset seinät ja esillä kaikki se tilpehööri, jonka hän oli kerännyt maailman eri kolkista ja joka tällä hetkellä lojui ullakolla pahvilaatikoihin ahdettuna.

Hän nielaisi ja työnsi paperit tietokonelaukkuun. Hän ei ehkä saisi pitää Andreasta, mutta tytär hänellä sentään oli.

Michelle oli lähdössä, kun puhelin piippasi. Se oli viesti Sannalta. Hän nosti tietokonelaukun olalle ja luki.

Minä asun sitten isän luona, ihan vain tiedoksi.

Cecilia

Cecilia johti tehokkaasti ja huolella tutkintaa, joka täytti lehtien etusivut. Niin kuin traagiset lapsiin liittyvät tapaukset usein teki-
vät. Vaimo ja kaksi lasta olivat löytyneet kotoa kuolleina, ja oli
Cecilian tehtävä arvioida, nostettaisiinko miestä vastaan syyte.

Hän oli istunut syyttäjänviraston konttorissa ja työskennellyt
tapauksen parissa keskeytyksettä tuntikausia. Puhelin soi. Hän
ei tunnistanut numeroa. Ensin hän aikoi antaa sen vain soida,
sillä hänellä ei ollut tapana puhua yksityispuheluita työajalla,
mutta sitten hän vastasi kuitenkin. Ehkä oli hyvä saada ajatukset
muualle, vaikka vain hetkeksi.

”Cecilia Wikholm”, hän vastasi.

”No täällä on Andreas, hei.”

Cecilia rypisti otsaansa. Andreas? Michellen mies?

”Pitkästä aikaa”, Andreas sanoi anteeksipyytävään sävyyn ja
jatko: ”Onko sinulla kaikki hyvin?”

Cecilia veti ilmaa syvälle keuhkoihin ja järjesteli ajatuksiaan.
Jos Andreas aloitti sillä kysymyksellä, niin sisarelle ei ollut voinut
sattua mitään vakavaa.

”On...” hän vastasi epäröiden.

Hän katui jo, että oli vastannut puhelimeen. Hän ei ollut
tavannut Michelleä – hän katsoi kattoon ja teki pikaisen lasku-
toimituksen – kymmeneen vuoteen. Mitä asiaa Andreaksella
oli?

Hän valahti takaisin tuoliin ja kaivoi tupakka-askin laukusta.

Yhdellä kädellä hän keplotteli tupakan askista ja pani sen nenänsä alle. Hän nuuhki sen tuoksua, sulki silmänsä ja valmistautui siihen, mitä tuleman piti.

”Me eroamme”, Andreas sanoi.

Cecilia avasi silmät.

”Eroatte?”

”Niin, ja Michelle ei voi nyt kovin hyvin”, sanoi Andreas ja kuulosti vilpittömän surulliselta.

”Eli sinä haluat erota?” kysyi Cecilia yllättyneenä. Hän ei ollut koskaan tajunnut sitä, kuinka Andreas jumaloi hänen sisartaan.

”Olen huolissani hänestä”, jatkoi Andreas. ”Tiedän ettette ole olleet tekemisissä pitkään aikaan, mutta en keksinyt ketään muutakaan, joka voisi auttaa. Hän romahti töissä.”

”Ja mitä tarkoitat auttamisella?” Nyt Cecilia sormeili myös sytytintä ja vilkaisi samaan aikaan palovarointia, joka oli katossa kirjoituspöydän yläpuolella.

”Hän jäi sairauslomalle eikä oikein tunnu jaksavan ryhtyä mihinkään.”

Andreas rakastaa häntä edelleen, ajatteli Cecilia, ja niin Andreas rakastikin. Hän ei vain enää jaksanut. Siihen tunteeseen Cecilia saattoi todellakin samaistua. Michelle oli aina ollut sellainen, jota oli helppo rakastaa, mutta jonka kanssa tuli lopulta hulluksi.

”Ja nyt siis haluat, että minä...?”

”En usko, että hänen on hyvä olla täällä kotona, enkä halua, että hän asuu yksin hotellissa. Joten ajattelin, että... sinullahan on iso talo ja olet ehkä yksin paljonkin nyt, kun...” Hän keskeytti lauseensa.

”Niin, Edvin ja Elias ovat Uppsalassa opiskelemassa, joten talo on usein tyhjänä”, Cecilia sanoi estääkseen Andreasta putoamasta kuoleman sudenkuoppaan, mihin keskusteluilla oli tapana katketa. Hän otti askista vielä toisen tupakan, painoi molemmat nenänsä vasten ja nuuhki. Mutta olipa hän yksin tai ei, tämä ei käynyt päinsä. Ajatus hänestä ja Michellestä saman katon alla oli

täysin mahdollon. Hän auttaisi etsimään Michellelle asunnon, mutta ei sen enempää.

”Ole kiltti”, sanoi Andreas. ”Luulen että hänen täytyy päästä jonnekin pois. Vaihtaa ympäristöä. Päästä jonkun huostaan.”

”Huostaan?” Tupakat putosivat kirjoituspöydälle.

”Hän tarvitsee vain huoneen, jossa nukkua. Pari ateriaa päivässä. Ehkä kävelyn metsässä silloin tällöin. Sinähän asut ihan lähellä metsää...”

Aneleva sävy oli palannut.

”Puhummeko me nyt tosiaan Michellestä?” sanoi Cecilia kii-vaasti. Sisar ei ollut huollettavaa tyyppiä.

Andreas ei vastannut. Cecilia tiesi, että Andreas etsi oikeita sanoja muttei löytäisi niitä. Andreas pysyi vaiti. Cecilia huokaisi, syvempään kuin oli tarkoitus.

”Monestako päivästä on kyse?” hän kysyi.

”En tiedä. Niin monesta kai, että kaikki on järjestynyt.”

”Ja kaikki tarkoittaa siis sydänsurua ja asuntoa?”

”Jotain sellaista”, vastasi Andreas, ja Cecilia kuuli helpotuksen hänen äänessään.

”Entä Sanna?” hän kysyi.

”Hän asuu minun kanssani.”

Se kouraisi Cecilian sydäntä. Miehet olivat miehiä, mutta lapset olivat asia erikseen. Ja Sanna oli vasta neljäntoista. Entä jos Marius olisi halunnut erota, kun Edvin ja Elias olivat olleet sen ikäisiä? Cecilia ei olisi koskaan suostunut mihinkään muuhun kuin että lapset olisivat asuneet hänen luonaan arkisin ja Mariuksen luona joskus viikonloppuisin ja lomilla. Vuoroviikkoäidit olisivat saaneet olla mitä mieltä hyvänsä.

”Okei. Oletan, että haluat, että Michelle tulee heti?”

”Jos se vain sopii.”

”Sopii ja sopii”, mutisi Cecilia. ”Laita hänet junaan illalla. Lähetä saapumisaika viestillä, niin haen hänet Knutpunktenilta.”

”Kiitos, et voi arvatakaan...”

Cecilia keskeytti Andreaksen. ”Hänhän on siskoni”, hän sanoi ja lopetti puhelun.

”Helvetti”, hän kuiskasi. ”Helvetin helvetti.”

Italialaiset kutsuvat lasiseinäisiä huoneita sanalla *limonaia*, jonka voisi kääntää sitruunataloksi. Ranskalaiset, jotka rakastavat appelsiinejaan ja pomeranssejaan, kutsuvat niitä sen sijaan sanalla *orangeri* – appelsiinitalo. Cecilia oli halunnut perustaa *orangerin*, ja siksi hän oli valinnut enemmän appelsiinilajikkeita kuin sitruunaa: *chinottoa*, joka oli enemmänkin koristeellinen kuin herkullinen, kumkvattia, jota kiinalaiset kutsuivat kulta-appelsiiniksi, ja mehukasta *kuclea*, joka oli jonkinlainen klementiini ja kumkvatin risteytys. Hedelmät toivat talvipuutarhaan lämpimän tuoksun, joka tavallisesti täytti Cecilian rauhalla. Vaan ei tänään.

Andreaksen puhelu tuntui vieläkin möykkynä mahassa. Se sai hänet kastelemaan hutiloiden, vaikka kastelun kanssa piti olla tarkkana, jottei hukuttanut uinuvia juuria. Hän läikytti vettä lattialle ja melkein liukastui puikkelehtiessaan oliivipuiden välissä. Hän kirosi taas. Hän, joka ei juuri koskaan kiroillut. Jos Marius olisi täällä, hän sanoisi takuulla, että ”se menee varmasti hyvin, näet kyllä, siitähän on jo kauan, kun tapasitte, ja kuka tietää, ehkä se johtaa johonkin hyvään”. Ja Cecilia olisi roiskuttanut vettä Mariuksen päälle, koska ei hän sitä olisi halunnut kuulla.

Cecilia pani vesikannun sivupöydälle, otti esiin puhtaat lakanat ja valmisteli Edvinin huoneen. Edvinin tavattua uuden tyttöystävänsä Mikaelan, Nicolen vai mikä hänen nimensä nyt olikaan, käynnit kotona olivat käyneet aina vain harvinaisemmiksi. Ja se oli hyvä, niinhän sen pitikin mennä. Elämän kulun. Mutta oli se silti kivuliasta.

Vieläkin Cecilia makasi välillä poikien sängyissä ja itki. Hän oli onnellinen heidän puolestaan, mutta heidän onnensa teki hänen omasta yksinäisyydestään niin käsin kosketeltavaa. Samaan tapaan

kuin ruoan laittaminen yhdelle. Siksi hän söikin useimmiten vain salaatin seisaallaan. Hänellä oli tapana toistella itselleen kuin mantraa, että hänellä oli hienot lapset, ihana talo, vakaa talous ja merkityksellinen työ. Mutta silti näissä tyhjiissä huoneissa kulkeminen ja kokkaaminen yhdelle joka päivä sai elämän tuntumaan hirveän merkityksettömältä. Mutta mieluummin yksin kuin Michellen kanssa.

Väristys karmi hänen selkäpiitään kuin kylmät sormet, kun hän meni keittiöön. Onneksi hän oli juuri käynyt kaupassa. Ravuista saisi padan. Hän puki esiliinan ja kuullotti valkosipulia, mausteita ja paprikaa. Sitten hän kaatoi sekaan tomaattimurskan ja kerman ja jätti ruoan hautumaan kannen alle siksi aikaa, kun keittäisi riisin.

Hän pysähtyi kesken kaiken. Michelle. Hän tapaisi Michellen taas. Jännitys, uteliaisuus ja suuttumus sekoittuivat hänen sisälleen kuin cocktail, jossa oli kitkerä jälkimaku. Jos Michelle nyt edes tulisi. Hän oli ilmeisesti luhistunut avioeron takia, ja sen sijaan, että saisi velloa rauhassa, hänet lähetettiin hoitoon sisarelle, jonka kanssa hän ei ollut ollut tekemisissä kymmeneen vuoteen. Cecilian oli vaikea uskoa, että Michelle suostuisi sellaiseen. Mutta Andreas oli lähettänyt saapumisajan, joten ilmeisesti Michelle oli ainakin noussut junaan.

Cecilia katsoi kelloa yhtenä ja tunti pulssin kohoavan sitä mukaa, kun minuutit kuluivat. Jotain tehdäkseen hän yritti selvittää, kuinka bluetooth-kaiutin toimi. Tavallisesti hän ei koskaan kuunnellut musiikkia. Marius sen sijaan oli kuunnellut. Hän oli pannut Spotifysta soittolistan soimaan aina heti kotiin tultuaan. Cecilia oli pitänyt siitä yhtä paljon kuin piti hiljaisuudesta ollessaan yksin.

Hän luovutti kaiuttimen suhteen ja katsoi taas kelloa. Hänen olisi pitänyt pyytää Andreasta tilaamaan Michellelle taksi, niin hän olisi voinut rauhoittaa hermojaan lasillisella punaviiniä.

Hän meni yläkertaan sulkemaan talvipuutarhan, rauhoitetun

alueensa, ovet ja lähti sitten hakemaan Michelleä. Oli mahdotonta käsittää, että hän palaisi pian kotiin sisarensa kanssa.

Pysäköintialueella hän erotti Michellen väkijoukosta melkein heti. Tämän ulkonäkö vain oli sellainen. Kuin leskenlehti asvaltissa tai unikko vehnäpellossa. Cecilia vilkutti autonikkunasta. Michelle nyökkäsi lyhyesti, ilmeenkään värähtämättä.

Näistä päivistä tulee vaikeita, ajatteli Cecilia ja pakotti itsensä hymyilemään, vaikka tiesi, että saisi aikaan vain kummallisen irveen. Hän antoi Michellen nostaa laukun takakonttiin itse. Jos hän ei nousisi ajanpaikalta, heidän ei tarvitsisi halata.

Michelle avasi matkustajanpuolen oven ja kurkisti autoon.

”Hei”, hän sanoi.

”Hei”, vastasi Cecilia ja siirsi tyhjän urheilujuomapullon ja rytistetyt lentolehtiset etupenkiltä käsilaukkuun, jotta Michelle pääsisi istumaan. ”Kyytiin vain.”

Sisar istuutui ja vilkaisi Ceciliaa vaivihkaa, mutta katseli tiukasti ulos ikkunasta loppumatkan Cecilian harmaalle kivitalolle, joka sijaitsi Pålsjö skogin ylväiden pyökkien katveessa.

Michelle huokaisi.

Cecilia ei osannut sanoa, oliko huokaus helpottunut vai turhautunut.

Michelle

”Voit nukkua täällä Edvinin huoneessa”, sanoi Cecilia ohjatessaan Michellen huoneeseen, jossa oli valkoiset seinät, harmaa matto, harmaa rullaverho, kirjoituspöydällä siisti rivi kansioita ja seinällä neljä kehystettyä stipendiä.

He seisoivat hiljaa.

Michelle katseli tyhjiä seiniä. Viimeksi kun hän oli ollut täällä, seinät olivat olleet vaaleansiniset. Eliaksen seinät olivat olleet tummansiniset. Perinteiset poikien huoneet. Tyypillistä sisarelle. Michelle oli maalannut Sannan huoneen vihreällä ja keltaisella. Kaiken vaaleanpunaisen Michelle oli pitänyt kaukana. Kysymys kuului, oliko siitä ollut mitään hyötyä. Nykyään Sanna kulki vain vaaleanpunaisissa puseroissa.

”Niin, Edvin vei suurimman osan tavaroista mukanaan opiskelija-asuntoon”, sanoi Cecilia niin kuin olisi tajunnut, että Michelle tulkitisi tyylikkään sisustuksen sieluttomaksi.

Michelle arveli, että se oli vain osatotuus. Huone oli näyttänyt samalta varmasti myös silloin kun Edvin oli asunut vielä kotona. Koko talo nimittäin näytti samalta. Täydelliseltä ja persoonattomalta.

”Voit asettua, niin syödään sitten”, sanoi Cecilia ja vaikenä niin kuin olisi halunnut sanoa vielä jotain, mutta antoi olla ja sulki oven perässään.

Michelle meni seinän ainoalle valokuvalle. Siinä oli Edvin parhaine ystävineen viinilasit kädessä ja posket punaisina täydessä